

1938

Snad nikdy v uplynulých 20 letech naší samostatnosti nebylo pero tak těžkým, jako při zaznamenávání událostí v roce 1938. Připravované radostné oslavy 28. října ustoupily nesmírné bolesti – ztratili jsme, všemi opuštěni a zrazeni – třetinu bohatého území patřícího nám od věků. Bezohledně bylo odtrženo z našeho národního těla na 800.000 Čechů.

Těžko hledali viníka národního a státního neštěstí. Snad to byla příslovečná slovanská a národní nesnášenlivost, vytvoření spousty stran navzájem se pobírajících. Slováci, nejbližší naši příbuzní a naším přičiněním před 20 lety osvobození, spojili se ve chvílích pro národ nejtěžších s našimi odvěkými nepřáteli, nedbajíce rady Svatoplukovy...

MOBILISACE – 24. ZÁŘÍ 1938

Přes všechnu roztříštěnost politickou našel se národ v mobilisaci 24. září. Mužové do 40 let rukovali s nadšením, hotovi obětovati za vlast životy. Mnoho starých našich občanů bylo ochotno jíti dobrovolně.

21. KVĚTEN 1938

Jedním z kritických dnů v dějinách našeho národa byl 21. květen – rozhraní mezi mírem a válkou. Sudetští Němci, vedeni Konrádem Henleinem, přiklonili se úplně vlivem německé propagandy k politickému směru v Německu a snažil se všemi prostředky poškozovati naši republiku v cizině i doma bojkotem československých zákonů, úřadů a českých menšin, využívajících blahovolného postupu československých úřadů.

21. května měli říšští Němci za to, že nastal vhodný okamžik, zabrali Československou republiku, jako učinili 12. března v Rakousku. Vláda republiky byla však o jejich úmyslech zpravena a dala obsadit hranice.

V noci z pátku na sobotu mobilisováni záložníci k mimořádnému cvičení. Povolávací rozkazy doručovány obcím vojenskými auty s výzvou narukovati do 6 hod. V obci byli povoláni: Jan Goňa, č. 8 (starosta obce), Jos. Bureš, tesař č. 109 a Jos. Řehák, krejčí – všichni ročník 1899. Službu konali na sev. Moravě ve Frývaldově (6 neděl).

Napětí nepovolilo ani v letních měsících. Sokolský slet v Praze konán v tísnivém politickém dusnu před bouří. Přišla doba mezinárodního vyjednávání v Mnichově, kde se jednalo o nás bez nás, pak všeobecná mobilisace do 42 let (v sobotu 24. září). Z obce narukovalo celkem 46 mužů, určovacími lístky povoláno 9. 25. září odvedeno 7 koní (Jan Škubník 1, Regina Kovářiková 1, Rud Charvát 2, Josef Brázdil 2).

Zpráva o mobilisaci způsobila sice zpočátku v obci zděšení a pláč žen, kterým odcházeli mužové, ale po prvních dojmech se ukázalo příznačné a obětavé uvědomění. Vojíni rukovali s neobvyklým nadšením, ochotni bojovati za národ a vlast. Nikdo z povolaných se nezdráhal nastoupiti. Podobná nálada byla i 21. května.

MNICHOVSKÝ DIKTÁT

Začátkem října počala Golgota českého národa. Rozhodnutím v Mnichově byli jsme donuceni vydati Sudety. Německo v době od 1. do 15. října, obsadilo nejen území s německým obyvatelstvem, ale i důležitá strategická ryze česká místa naší vlasti, přeřízlo nejdůležitější spoje našich drah a zabralo dle zpráv novin 800.000 Čechů. Množství českého úřednického i civilního obyvatelstva (100.000) bylo nuceno se vystěhovati ze zněmčeného území z Těšínska, ze Slovenska a z Podkarpatské Rusi. Současně s Němci vpadli Poláci na Těšínsko a Oravsko, počínajíce si dle zpráv hrubým, typicky polským způsobem. Maďari obsadili Podkarpatskou Rus a kraje vých. a již. Slovenska. Celkem jsme ztratili 1/3 území a ¼ obyvatelstva.

Podzim 1938 byl pro náš národ opravdu podzimem zániku. Slunce svítilo, avšak jeho záře a teplo jsme nevnímali, noci nekonečně dlouhé, bezesné, mysl otupělá. Ani děti neměly v oněch smutných dnech zájmu na svých dětských hrách a radostech. Z dospělých nebylo i nejprostšího člověka, který by neprojevil žal nad národním neštěstím. Vojáci se vraceli trpce zklamáni, rozmrzelí, nespokojeni. 9. říjnem počínaje demobilisovaly 2 ročníky různých zbraní. V té době proudilo do vnitřku obnaženého státu tisíce a tisíce uprchlíků všech povolání, stát. zaměstnanců i rolníků. Do obce se přistěhoval Jan Goňa, učitel pokračovací školy v Chustu na Podkarpatské Rusi.

Obavy z války projevíly se zvláště v obchodech nákupem zboží všeho druhu. Komu bylo jen poněkud možno, činil si zásoby potravin a látek (dle výzvy novin), aby se zajistil pro případné pozdější dopravní poruchy. Zdražení životních potřeb bylo úředně zabráněno. Velmi mnoho rodin se však nemohlo pro nedostatek prostředků zásobiti a větších zásob neměl téměř nikdo.

Jedním kladem národního neštěstí bylo sloučení českých dřívějších stran a utvoření pouze dvou: Národní jednoty (z dřívějších přívrženců pravice) a Strany práce (z bývalých soc.-dem. a komunistů). Snaze místních činitelů se nepodařilo spojití všechny občany v jednu stranu NJ, která by měla býti jedinou stranou v mysli i srdci národa.

VOLBY V OBCI

Volby v obci vykonány po uplynutí 6 letého (prodlouženého) období dne 29. května. Bylo podáno 6 kandidátek: Kandidátka Jednota pro postavení kaple a hřbitova (Jan Škubní) a Nestranná samostatná kandidátka (Jos. Argaláš, obchodník, č. 121). Obdržely 17 a 11 hlasů a nedosáhly volebního čísla.

Kandidátka soc. dem. strany dělnické obdržela 145 hlasů a 7 mandátů (se zbytkem 4 hlasů). Z této skupiny zvoleni:

1. Vincenc Pindák, tesař, č.20
2. Frant. Janošík, domkář, č.44
3. Frant. Argaláš, tesař, č.65
4. Alois Argaláš, tovární dělník, č.119
5. Jan Kadlec, trafikant, č. 52
6. Frant. Poláščík, zedník, č.113
7. Ludvík Šuráň, tesař, č. 63

Strana republikánská obdržela 81 hlas a 4 mandáty. Zvoleni:

1. Jan Goňa, rolník, č.8

2. Josef Šuráň, rolník, č. 38
3. Frant. Hyžík, rolník, č. 32
4. Boh. Vrba, rolník, č.17

Odborová jednota republikánských zaměstnanců 41 hlas (2 mandáty):

1. Boh. Malaník, tesař, č.108
2. Alois Goňa, zedník, č.36

Strana lidová – 40 hlasů a 2 mandáty:

1. Frant. Šebák, rolník, č.24
2. Josef Starý, tesař, č.20

Při volbě se sdružili: soc.-demokraté s nestranným kandidátem obdrželi celkem 158 hlasů (147 + 11) – 7 mand. se zbytkem 4 hlasů, republikánská strana s republ. odborovou jednotou, lidovou stranou a J. Škubníkem (86+41+40+17=184 hlasy) – 8 mand. a zbytek 8 hlasů.

Volby starosty a radních provedeny v neděli 3. července. Starostou zvolen 8 hlasy strany republikánské a lidové opět Jan Goňa, č. 8, náměstkem Jos. Starý, č. 12 (strana lidová), radními František Janošík, Jan Kadlec a Boh. Malaník.

SLINTAVKA A KULHAVKA

V letních měsících onemocněl hlavně hovězí dobytek slintavkou a kulhalkou, rozšířenými ze severu Evropy i do našich krajů. První případ se vyskytl u K. Barboříka, č. 99, v polovině července. Nemoc se pak rozšířila na všechny dobytek. Jen málo kusů zůstalo ušetřeno a od 15.července byla obec uzavřena. Škody, způsobené nemocí, byly značné. Následující události politické zatlačily myšlenky na tuto nemoc, ne však starosti.

RŮZNÉ UDÁLOSTI

Dne 1. dubna se konal pohřeb tragicky zesnulého radního, dlouholetého člena obecního zastupitelstva, předsedy místní školní rady a chovatelů dobytka v Rokytnici, p. Vincence Kovaříka, rolníka v Rokytnici, č. 40.

Vincenc Kovařík přišel domů ve středu 23.března později z hostince. Na záchodě si zapálil cigaretu a usnul tam. Hořící cigareta mu asi vypadla z úst, od ní počaly doutnati kalhoty a tlusté vlněné punčochy. Úplně shořely i těžké kožené boty na nešťastníkově, jenž, omámen dusivým kouřem, nemohl volati o pomoc. Domácí lidé byli probuzeni nepokojnými koňmi a našli hospodáře již s na kost ohořelými nohama. V nemocnici byly nebožákovi obě nohy amputovány nad kolena, nevydržel však bolestí a domů byl přivezen již mrtev. Zemřel ve stáří 39 let. K poslednímu odpočinku jej vyprovodilo obecní zastupitelstvo, velmi čestné obecenstvo a školní děti.

NOVOSTAVBY

Na Horňansku postavil a obydli domek č. 135 Josef Hyžík, zedník v Rokytnici.

ZMĚNY DRŽEBNOSTI

Jaroslav Zimáček, truhlář, koupil domek č.89 od Vojt. Hamalčíka (původem z Hrádku, jenž se pak odstěhoval do Komny) za 13.000 Kč. Vojt. Hamalčík koupil domek od Alfréda Šmotka.

KOUPALIŠTĚ

Nákladem obce vydlážděno dno a břehy koupaliště.

REGULACE

Práce na regulaci potoka se blíží k ukončení.

Konány přípravné práce ke stavbě obecního domu a kaple.

POČASÍ A ÚRODA

V lednu a únoru zima mírná, silnějších mrazů málo, ale stačily k ledování. Sněhu málo.

Březen a duben deštivý, květen, červen a červenec suchý a teplý.

Žně počaly 18. července a proběhly celkem za příznivého, velmi teplého počasí (+32 oC ve stínu). Úroda všeho obilí velmi dobrá. Déšť přišel 14. srpna a pršelo až do 16., pak pěkně a teplo do 21.-22. srpna noční a celodenní vydatný déšť, pak doba dešťů až do 15. září. V druhé polovině září pěkně a teplo.

V mnohých částech republiky nebývalé povodně a škody, u nás ne.

Říjen do 17. pěkný i teplý. Od 21.-30. velmi chladno a větrno. V listopadu do 20. pěkně a poměrně teplo, 20.-22. silný vítr, pak deštivo.

Prosinec: první polovina velmi příznivé počasí a slunečno (12.-14. cvičily děti ještě na dvoře), denní teplota až +10 oC, noční +5 oC. 16. prosince po celý den -4 oC, 17. -10 oC a -12 oC po celý den. Do konce prosince mrazivo. Vánoce sice bílé, ale sněhu nemnoho.